

MAELUMINISTEERIUM

Riskijuhtimine ÜPP 2021-2027 raamides

Kristel Maidre
Maaeluministeerium
12.03.19

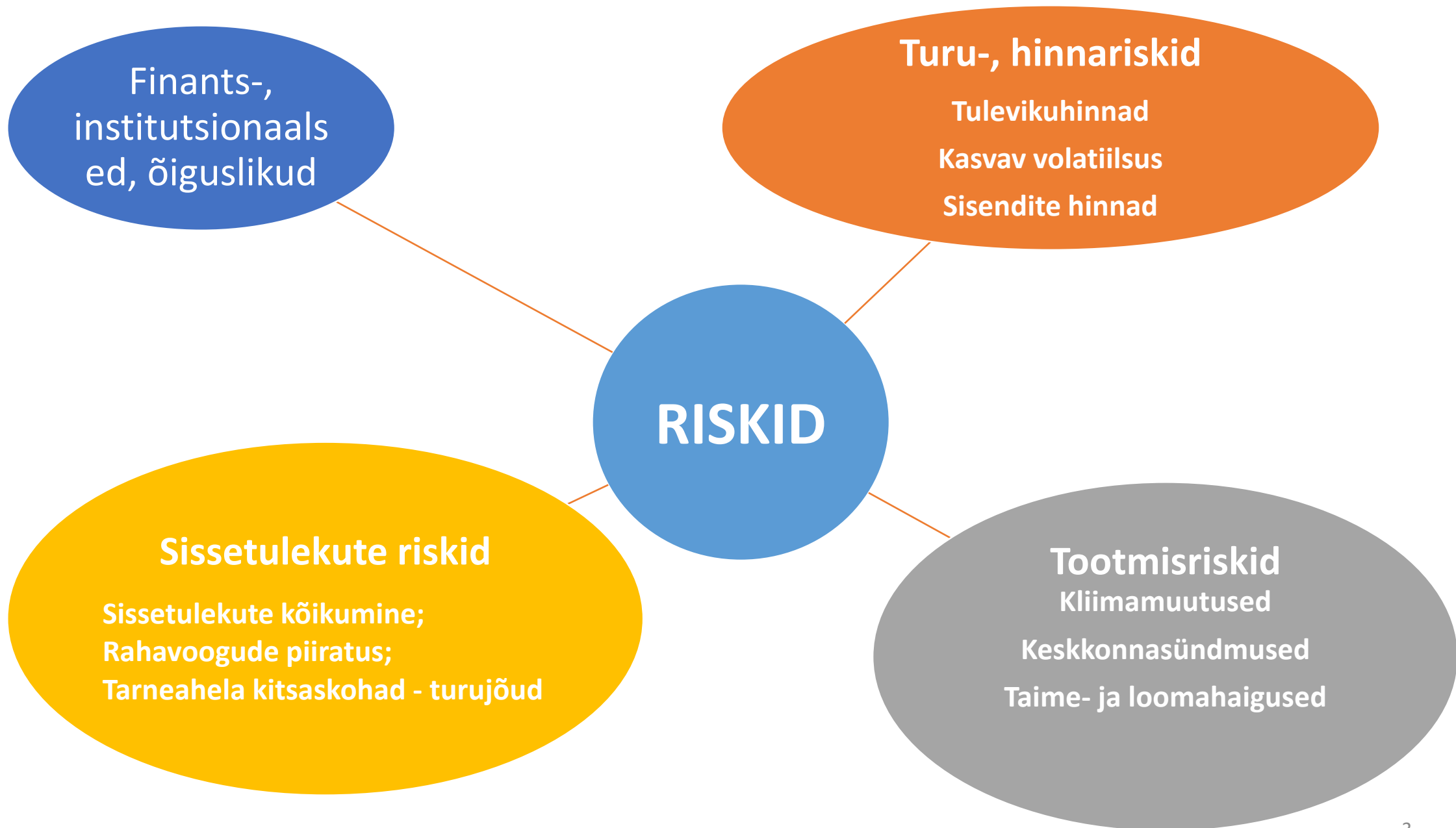
Foto: Anni
Õnneleid

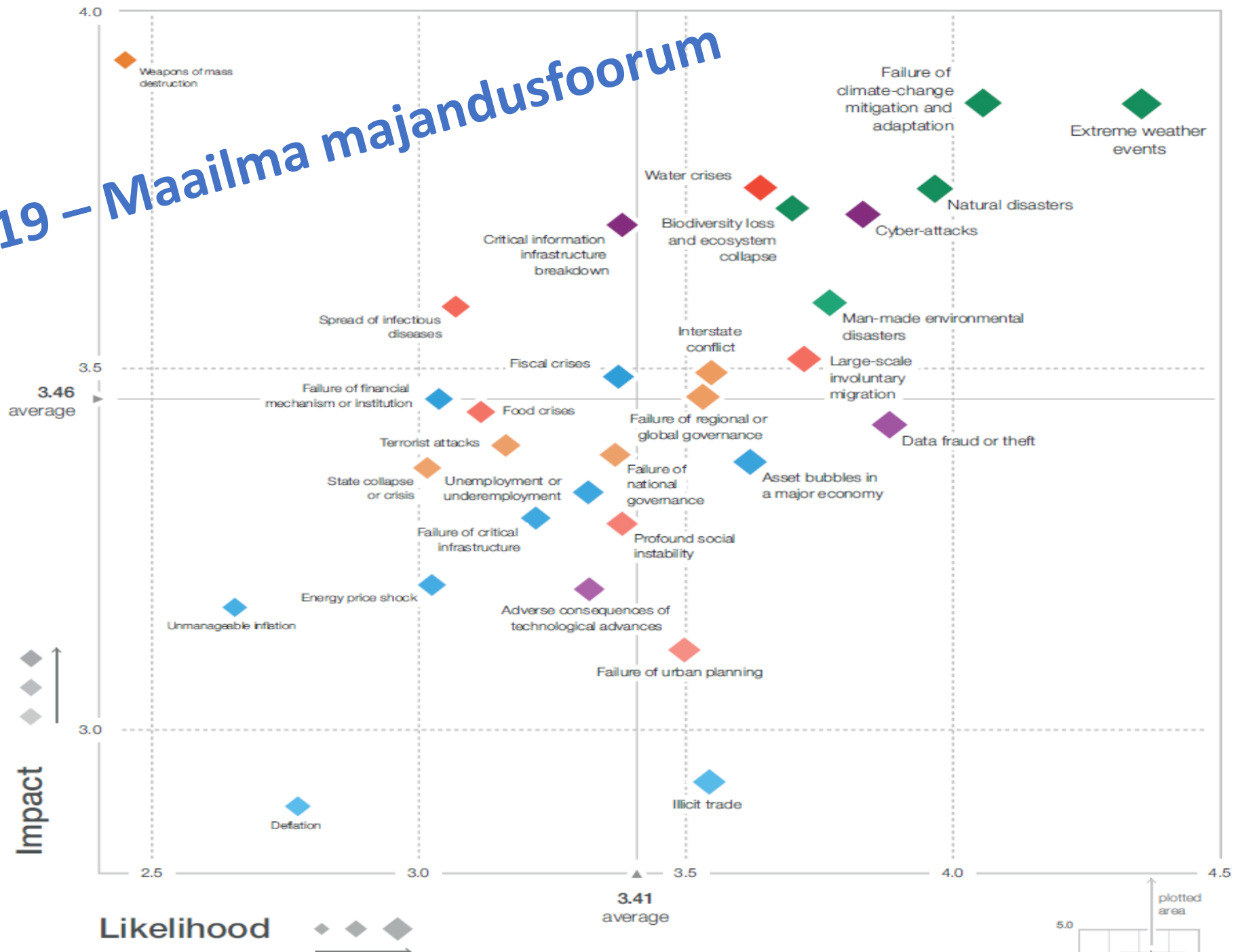
Foto: Meelika Sander-Sõrmus

Foto: Olev Kenk

Riskid 2019 – Maailma majandusfoorum

Riskijuhtimine ÜPPs kuni 2020

Riskijuhtimise instrumentide tähtsus on ÜPPs turule orienteeritud reformide tulemusel suurenenud

2000 – Riigiabi võimalused

2001 – KOM kommunikatsioonipaber riskijuhtimisest

2007 – puu- ja köögivilja, veini sektoris kindlustustoetused ja ühisfondid

2008 – „tervisekontrolliga“ laienes kõikidele sektoritele finantseerimine 10% otsetoetuste summa ulatuses

2013 reformiga:

- Ühise turukorralduse määruses: puu- ja köögivilja, veini sektoris kindlustustoetused ja ühisfondid
- ÜPP II sambas MAK 2014-2020 – kindlustustoetus, ühisfondid, sissetulekute stabiliseerimise mehhanism

ÜPP 2021-2027

- Kohustuslik rakendada riskijuhtimismeetmeid ÜPP strateegiakavas
- Olemasolevate meetmete kohandamine, parendamine, et tagada parem toimimine ja senisest suurem kasutamine
- Põllumajandustootjate teadmiste parandamine riskijuhtimisest – koolitused, nõustamised, teadmussiire
- Kriisireserv
- EL-i riskijuhtimisplatvorm – kogemuste ja parimate tavade vahetamiseks

ÜPP 2021-2027

ÜPP strateegiakavade määruse eelnõu

- Otsetoetused
- Sektoripõhised sekkumisliigid
- Riskijuhtimisvahendid
- Investeeringutoetused
- Finantsinstrumendid

ÜPP strateegiakavade eelnõu: riskijuhtimisvahendid

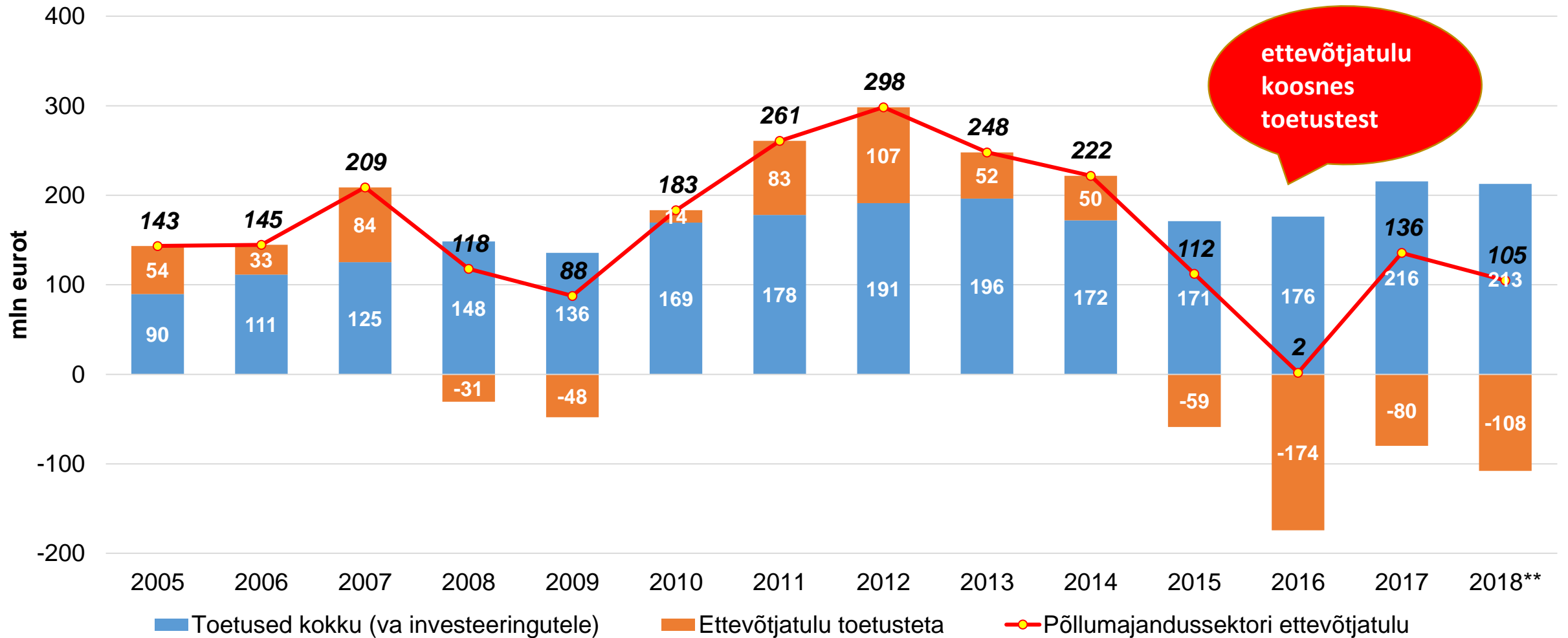
- Kohustuslik rakendada ja kirjeldada ÜPP strateegiakavas vastavalt SWOT analüüsile
- Suunatud tootmis- ja sissetulekuriskide juhtimisele
- Lubatud on:
 - Kindlustusmaksete toetamine
 - Rahaline osalus ühisfondides, sh nende moodustamise halduskuludes
- Liikmesriigil on õigus kehtestada
 - Riskijuhtimisvahendite liigid
 - Kahjude arvestamise metoodika ja hüvitamist käivitavad tegurid
 - Ühisfondide loomise ja haldamise kord
- Kaetakse kahjud, mis ületavad 20% eelnenud viie aasta keskmisest aastatoodangust või sissetulekust
- Toetuse suurus 70% abikõlblikest kuludest

ÜPP strateegiakavade eelnõu: sektoripõhised sekkumisliigid

Sektorid:

- Puu- ja köögivilja, mesindus-, veini-, humala, oliiviõli ja lauaoliivide sektoris;
- Muud sektorid: teravili, kuivsoöt, seemned, veise- ja vasikaliha, piim ja piimatooted, sealiha, lamba- ja kitseliha, munad, linnuliha
- Eesmärgid (9), sh: vältida ja juhtida riske, et ära hoida kriise ja nendega toime tulla
- Sekkumisliigid riskijuhtimiseks:
 - Ühisfondide loomine
 - Investeeringud materiaalsesse ja immateriaalsesse põhivarasse
 - Toodete ühine ladustamine
 - Turult kõrvaldamine tasuta jaotamiseks või muuks otstarbeks,
 - Saagi toorelt koristamine või koristamata jätmine
 - Saagikindlustus loodusõnnetustest, ebasoodsatest ilmastikutingimustest ja haiguste, kahjurite levikust tulenevate kahjude vastu
- Sektoripõhiste sekkumisliikide rakendamiseks:
 - LR valib ÜPP strateegiakavasse sektorid, milles sekkumisliike rakendatakse, eesmärgid, sekkumisliigid ja sekkumised
 - rakendatakse tunnustatud tootjaorganisatsioonide rakenduskavade kaudu

ÜPP strateegiakavade eelnõu: otsetoetused

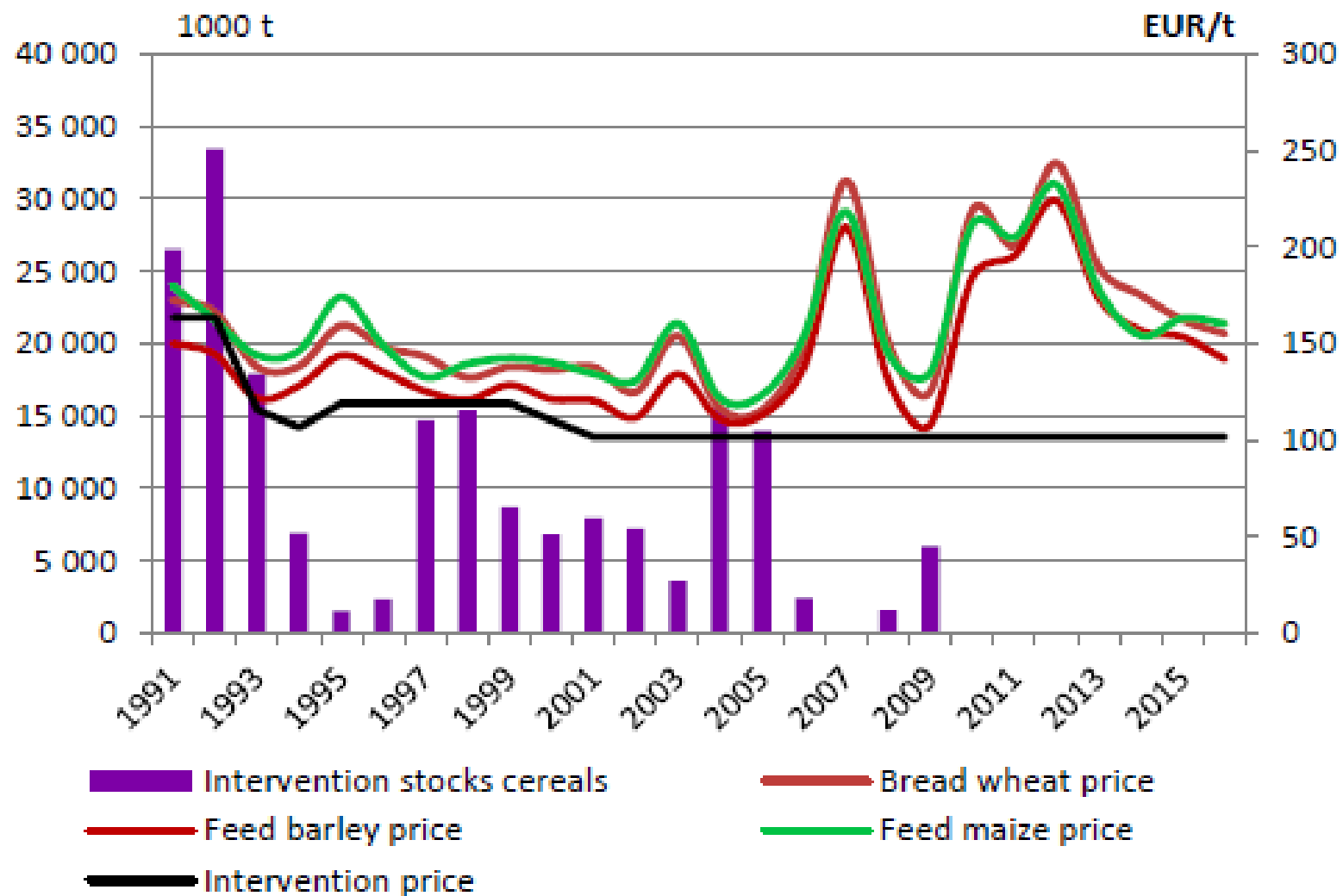
Põllumajandussektori ettevõtjatulu ja toetuste (va investeeringutele) osatähtsus selles EAA andmetel

ÜPP 2021-2027

Põllumajandustoodete ühise turukorralduse määrus (EL) 1308/2013

- Turvavõrgu meetmed
 - Sekkumiskokkuost (nisu, oder, mais, riis, veise- ja vasikaliha, või, lõssipulber)
 - Eraladustamistoetus (suhkur, oliivõli, linakiud, veiseliha, või, juust, lõssipulber, sealiha, lamba- ja kitseliha)
- Turuhäirete vastu võetavad meetmed (art 219)
- Tarbijate usalduse kaotusega seotud meetmed (art 220)
- Konkreetsete probleemide lahendamise meetmed (art 221)

Teravilja sekkumiskokkuost - turvavõrk

Source: DG Agriculture and Rural Development

Põllumajandusreserv (kriisireserv)

- Põllumajandusreserv - põllumajandusturgude korraldamiseks, tasakaalustamiseks, kriisiolukordadeks
- Moodustatakse iga aasta alguses EAGF vahenditest
- Kasutatakse turukorraldusmeetmeteks (sekkumiskokkuost, eraladustamine, erakorralised meetmed)
- Suurus vähemalt [400] mln eurot

Riskijuhtimisse panustavad tegevused

- KOM poliitiline algatus põllumajandustootja positsiooni tugevdamine tarneahelas – 2019 lõpus turgude läbipaistvus
- Turule orienteeritus vajab rohkem informatsiooni turgude läbipaistvusest
 - Euroopa piima-, liha-, suhkru-, põllukultuuride turgude vaatluskeskused
 - Põllumajandustoodete juhtimislauad
- Uute turgude avamine ja turule juurdepääsu tagamine
- Kestlikud väärtusahelad: biotoorainel põhinevad tööstusharud, bioenergeetika, ringmajandus ja ökoturism, pakuvad võimalust tegevuse mitmekesistamiseks, riskide maandamiseks ja täiendava sissetuleku teenimiseks

Meetmed riskide maandamiseks

Hinnad

**Sekkumiskokkuost,
futuurid, lepingud**

Tootmine

**Kindlustus,
ühisfondid,
kriisikahjude
hüvitamine**

Sissetulekud

Otsetoetused

	NORMAALSED riskid – Sagedased, väikese kahjuga	TURUNDATAVAD riskid – Keskmise sagedusega ja keskmise kahju ulatusega	KATASTROOFI riskid – Harvad, suure kahjuga
Põllumajandus- ettevõtete strateegiad	Finantsjuhtimine		
	Standardid (hügieen, kvalitet)		
	Mitmekesistamine		
Turuvahendid		Forward lepingud	
		Ühistegevus	
		Mittetoetatavad kindlustusmaksed	
		Mittetoetatavad ühisfondid	
Ex ante poliitikad		ÜPP sissetulekustabiliseerimise mehhanism	
		ÜPP kindlustustoetus ja ühisfondid tootmisriskidele	
		ÜPP turukorraldusmeetmed	
		ÜPP ühtne pindalatoetus	
Ex post poliitikad			Ad hoc katastroofikahjude hüvitamine

MAAELUMINISTEERIUM

Head ilma ja tarka riskijuhtimist!